Budgetlægningsspil

Lønseddel → regninger → mad → opsparing → sjove køb

I er en husholdning, som skal få en måneds løn til at række. Alle får en fiktiv lønseddel med penge **udbetalt efter skat**. Først betales nødvendige regninger og mad. Derefter kan I bestemme, hvilke ting I har råd til at købe.

Sådan spiller I

1. Arbejd alene eller i par. Vælg eller træk en af de tre lønsedler på næste side.
2. Regn alle nødvendige udgifter sammen, og træk dem fra lønnen.
3. Sæt gerne 1.000 kr. til side i opsparing eller som reserve.
4. Kig i ønskebutikken. Køb så mange ting, I gerne vil, men brug aldrig flere penge end I har tilbage.
5. Træk eventuelt et overraskelseskort. Ret budgettet til, og forklar hvad I ændrede.
6. Sammenlign valg og budgetter. Hvorfor har grupperne ikke råd til de samme ting?

Regneeksempel

Løn udbetalt	Nødvendige udgifter	Tilbage
20.000 kr.	13.000 kr.	7.000 kr.
Efter 1.000 kr. opsparing		6.000 kr. til ønsker

En computer til 6.500 kr. er ikke mulig lige nu, hvis der også skal spares 1.000 kr. op. Eleverne kan vælge billigere ting eller vente og spare op.

Materialer

Kopiér side 2 med lønsedler og prislister samt side 3 med elevark. Brug lommeregner, papir og blyant efter behov. Side 4 er en enkel version til 0.–2. klasse.

Beløbene er kun til undervisning. Brug aldrig elevernes virkelige privatøkonomi.

Lønsedler og prislister

Klip eventuelt lønsedlerne ud. Hver gruppe får én lønseddel og den samme prisliste.

Lønseddel A	Lønseddel B	Lønseddel C
16.000 kr. udbetalt	20.000 kr. udbetalt	24.000 kr. udbetalt

Nødvendige udgifter (betales først)

Udgift	Pris pr. måned	Udgift	Pris pr. måned
Bolig	7.000 kr.	El	450 kr.
Vand og varme	850 kr.	Internet og mobil	350 kr.
Forsikring	450 kr.	Transport	900 kr.
Mad	3.000 kr.	I alt	13.000 kr.

Ønskebutikken (valgfri køb)

Ønske	Pris	Ønske	Pris
Ny computer	6.500 kr.	Nyt tøj	800 kr.
Cykel	4.200 kr.	Biograftur	300 kr.
Koncert	1.200 kr.	Brætspil	350 kr.
Restaurantbesøg	500 kr.	Sportsting	450 kr.

Valgfri overraskelser

Ekstra elregning	Cykelreparation	Lille bonus
−400 kr.	−750 kr.	+500 kr.

Tip: Brug samme udgiftstal for alle, men forskellige lønsedler. Så kan eleverne se, hvordan råderummet ændrer sig.

Mit budgetark

Gruppe/navn: _____

Min lønseddel (udbetalt efter skat): _____ kr.

1. Nødvendige udgifter

Udgift	Beløb
Bolig	_____
El	_____
Vand og varme	_____
Internet og mobil	_____
Forsikring	_____
Transport	_____
Mad	_____
Nødvendige udgifter i alt	_____

2. Mine penge til overs

Løn minus nødvendige udgifter	_____
Jeg vil spare op / gemme som reserve	_____
Til ønsker efter opsparing	_____

3. Hvad vil jeg købe?

Ønske	Pris
_____	_____
_____	_____
_____	_____
Samlet pris	_____
Penge tilbage efter køb	_____

Er der penge nok? Hvad vil du ændre, hvis du trækker et overraskelseskort?

Mini-budget – 0.–2. klasse

Et meget enkelt spil med små tal. Brug tegninger, papirmønter eller centicubes.

Din løn	Du har 100 kr.
Bolig	40 kr.
El	10 kr.
Mad	20 kr.
Regninger i alt	70 kr.
Penge tilbage	30 kr.

Nu åbner butikken

En lille bog	20 kr.
Legetøj	25 kr.
Tøj	15 kr.
Is	10 kr.

Vælg én eller flere ting, som du har råd til. Prøv forskellige køb!

Jeg køber: _____

Det koster i alt: _____ kr.

Jeg har tilbage: _____ kr.

Spørgsmål til klassen

- Kan du købe både legetøj og en bog? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Kan du købe en bog og en is?
- Hvad sker der, hvis elregningen bliver 5 kr. større?

Tip til vikaren: Gentag runden med andre priser eller en ny løn. Tal om forskellen på “skal” og “vil gerne”.